

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DORDRECHT D.D. 5 APRIL 2022

Raadzaal Stadhuis

Voorzitter: dhr. Kolff
Raadsgriffier: mevr. Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Van Benschop (GroenLinks)
Dhr. Burggraaf (VVD)
Mevr. Bouvy-Koene (informatuur)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Dhr. Groenewege (PvdD)
Dhr. Heijkoop (CDA)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Dhr. Van Leeuwen (PVV)
Dhr. Van der Linden (ChristenUnie/SGP)
Mevr. Pichel (FVD)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)
Dhr. Van der Spoel (PvdA)
Dhr. Stolk (VSP)

Portefeuillehouders: n.v.t.

1. Opening en vaststelling agenda, mededelingen

De voorzitter: Geachte leden van de raad, hartelijk welkom. Ook welkom aan de mensen op de publieke tribune, mensen die thuis met ons meekijken en ook een speciaal welkom voor mevrouw Bouvy-Koene, onze informatuur. Fijn om elkaar in deze nieuwe samenstelling weer terug te zien in de raadzaal. Vorige week woensdag ben ik allemaal geïnstalleerd en daarna zijn we donderdag en vrijdag meteen goed aan de slag gegaan met ons introductieprogramma en ik kijk het terug en volgens mij velen van u ook, op een goede bijeenkomst, op een goede sessie in Doorwerth, waar we elkaar beter hebben leren kennen en ook een goede start hebben gemaakt van deze raadsperiode. Ik kijk er ook naar uit om de komende bestuursperiode samen met u positief op te pakken. Ik heb voor deze vergadering afmeldingen ontvangen van mevrouw Stolk en van de heer in 't Veld, van de VSP. Ik heb ook een afmelding ontvangen van mevrouw Van Tol, van de VVD, de heer Wringer van Beter voor Dordt en mevrouw Van Vugt van het CDA. Ik wil u verzoeken alle telefoons op zijn hoogst op de trilstand te zetten. Jammer dat we deze raadsleden moeten missen en voor zij die ziek zijn, veel beterschap en dan kom ik bij het vaststellen van de agenda. Er stond één punt op, namelijk de bevindingen en het advies van de informatuur. Dat is denk ik ook de hoofdschotel voor vandaag, maar ik

zou eigenlijk het proces hierna, de formatie, even als een apart agendapunt willen behandelen, om die knip te zetten tussen wat is er tot nu toe gebeurd in het informatieproces en hoe gaan we verder, zodat dat ook even helder voor iedereen wordt gedaan. Dus ik zou die agenda zo willen vaststellen dat we straks doorgaan met agendapunt 2, het advies van de informateur en dat er dan nog een kort agendapunt 3 is over de formatie die daarop kan volgen. Als dat op uw instemming kan rekenen dan wil ik de agenda vaststellen en dan gaan we naar punt 2, het advies van onze informateur.

2. Advies informateur

De voorzitter: Tijdens het duiding van 23 maart jongstleden hebben alle lijsttrekkers met elkaar gesproken over de uitslag van de verkiezingen. De VVD en GroenLinks hebben mevrouw Bouvy-Koene voorgedragen als informateur en die voordracht is overgenomen en zij heeft daarbij een opdracht meegekregen. Even kort nog die opdracht vermelden. Onderzoek welke partijen, rechtdoend aan de verkiezingsuitslag, met elkaar een nieuw en stabiel college van Dordrecht willen en kunnen vormen, die op een meerderheid ook in de gemeenteraad kan rekenen. Onderzoek wat de contouren zijn van de, tussen haakjes, inhoudelijke samenwerking op hoofdlijnen, welke problemen daarbij mogelijk overwonnen moeten worden. Onderzoek ook welke beelden er bestaan over de manier waarop draagvlak en betrokkenheid bij het uiteindelijke akkoord verkregen kan worden en breng aan de hand van dit onderzoek, gehoord hebbende alle partijen in de gemeenteraad, binnen maximaal twee weken een advies hierover uit. Nou, mevrouw Bouvy is met deze opdracht aan de slag gegaan en is hier zoals gezegd bij ons vandaag om haar advies uit te brengen en toe te lichten. Nogmaals, fijn dat u er bent. Ik geef zo het woord ook aan mevrouw Bouvy. Ze zal haar bevindingen en het advies toelichten en in de tussentijd zet de griffie het advies in het RIS bij deze vergadering, zodat alle geïnteresseerden het ook kunnen lezen en na de toelichting van mevrouw Bouvy-Koene krijgt u allen ook de gelegenheid om hierop te reageren, maar voordat we dat doen eerst het woord aan onze informateur en misschien is het goed om dat van achter het spreekgestoelte te doen. Gaat uw gang.

Mevrouw Bouvy-Koene: Dank, mijnheer de voorzitter. Geachte leden van de raad. Met genoegen presenteer ik deze middag mijn bevindingen en mijn advies aan u omtrent de mogelijke combinatie van partijen die met elkaar een college kunnen en willen vormen voor Dordrecht, mijn geboortestad en de stad aan welke ik bijzonder positieve herinneringen heb. Met genoegen ook, omdat ik in de afgelopen twee weken heb gemerkt hoe betrokken men als bestuur bij de stad is. De getoonde bereidheid van eenieder om agenda's om te gooien voor het houden van gesprekken met mij als informateur, in een periode waarin eigenlijk de behoefte om even op adem te komen na een intensieve campagneperiode ongetwijfeld groot was, verdient alle lof. Ook de griffier, mevrouw Anneloes Webster en de heer Guido von Grumbkow als strategisch ondersteuner en uiteraard de ondersteunende diensten van de gemeente die alle logistiek hebben mogelijk gemaakt zijn dank verschuldigd. Leden van de raad, vooraf heeft u mij een aantal voorwaarden meegegeven. Uw voorzitter refereerde daar zojuist aan. Die voorwaarden zouden in uw ogen de voorwaarden ook voor de samenstelling

van een nieuw college moeten zijn. Ik ga kort nog even de herhaling in. Een nieuw college moet recht doen aan de verkiezingsuitslag en moet kunnen rekenen op voldoende draagvlak. Het moet een stabiel college zijn wat door de partijen gevormd kan worden en waarbij de partijen dat college ook willen vormen. Er moet zicht zijn en inzicht zijn in de problemen die zouden kunnen ontstaan in de samenwerking en er moet een beeld zijn over hoe het draagvlak en de betrokkenheid kan worden verkregen bij een akkoord, zowel in de raden als in de stad. Tijdens de gesprekken die ik met elk van de vertegenwoordigers van de veertien fracties voerde zijn al deze elementen in meer of mindere mate aan de orde geweest. De gesprekken zijn in een open sfeer gevoerd en prettig verlopen. Het onderling respect tussen de partijen is groot, zo heb ik geconstateerd. Uiteraard is een aantal complexe zaken uit het verleden ter sprake gekomen, maar niet lang is teruggeblikt op het verleden, maar kijken we naar de toekomst. Iedere partij heeft de wil en de wens uitgesproken om een impuls te geven aan de bestuurlijke verhoudingen en het verbeteren daarvan en een goede samenwerking binnen de raad. Praktisch alle partijen vinden het een logisch gevolg van de uitslag van de verkiezingen dat de VVD en GroenLinks de kern van een nieuw college gaan vormen. Gelijktijdig werd hierbij aangegeven dat men de nodige politiekinhoudelijke verschillen bij deze twee partijen zag. Een andere bevinding die niet verrassend zal zijn is dat vrijwel alle partijen een voorkeur hebben voor een coalitie bestaande uit vier van de zes grote partijen, dan wel dat zij het logisch vinden dat er een vierpartijencoalitie komt. Dit komt tegemoet aan de breed gedeelde wens dat het college, van welke samenstelling dan ook, gaat werken aan een breed draagvlak binnen de gemeenteraad en niet gaat werken met een dichtgetimmerd akkoord. Een enigszins evenwichtige verdeling tussen oppositie en coalitie kan daarbij helpen en deze breed gedragen wens is medebepalend voor mijn verdere zoekrichting geweest, een meerderheidscollege van vier partijen. Om een meerderheidscollege van vier partijen te krijgen kan de combinatie VVD-GroenLinks aangevuld worden met verschillende partners: Beter voor Dordt, het CDA, ChristenUnie/SGP en de VSP. Twee van deze laatste vier genoemde partijen zijn nodig voor een meerderheid. In het eerste geval 21-18 bij deelname van Beter voor Dordt en 20-19 bij deelname van combinaties van CDA, ChristenUnie/SGP of VSP. Een overgrote meerderheid van de fracties geeft aan VVD, GroenLinks, CDA en ChristenUnie/SGP als stabiele partijen te zien die goed de verbinding met de breedte van de gemeenteraad zullen weten te vinden. Voor betreft Beter voor Dordt is het omgekeerde het geval. Men ziet deze partij niet of niet meer als een stabiele partij die in verbinding is met de rest van de gemeenteraad. In het gesprek dat ik met BVD heb gevoerd hoor ik dat de partij een nieuwe start heeft gemaakt. De houding van een forse meerderheid van de fracties hierbij is dat dit eerst nog bewezen zal moeten worden. Verschillend is aangekeken tegen de positie van VSP. Er is veel waardering voor de manier waarop deze partij de inwoners van Dordt weet te bereiken. Een meerderheid van potentiële coalitiepartners ziet echter geen solide basis voor stabiele deelname aan een college door VSP. Op grond van de gesprekken adviseer ik te streven naar een hoofdlijnenakkoord. Een gedetailleerd coalitieakkoord zal geen recht doen aan de ambities van deze raad om de scheiding tussen college en raad te verminderen en al zullen sommige inhoudelijke punten meer specifiek zullen moeten worden benoemd, dan is dat een gegeven wat mij betreft. Een raadsakkoord kan op dit moment niet op voldoende steun rekenen. Tevens adviseer ik om in de formatiefase

zoveel als mogelijk alle raadsleden, inclusief die van de oppositiefracties en indien mogelijk externe belanghebbenden en maatschappelijke organisaties te betrekken. In grote meerderheid geven de partijen aan toe te zijn aan relatieve rust op het politieke vlak. De onrust binnen verschillende Dordtse partijen, de afscheidingen, verstoorde onderlinge verhoudingen, het zijn geen zaken die tot goede herinneringen hebben geleid aan de raadsperiode 2018-2022. Men wil dat vooral anders, waarbij een stabiel stadsbestuur, dat is toegerust op de uitdagingen en financiële onzekerheden, ondanks de aanwezigheid van een forse hoeveelheid Enecogelden, van de komende vier jaar de stad met haar inwoners vooruitgaat helpen. Alles overwegende adviseer ik de formatie te starten met de partijen VVD, GroenLinks, ChristenUnie/SGP en het CDA. Uiteraard ben ik bereid tot het beantwoorden van technische vragen, maar over de inhoud van dit advies gaat u zelf. Ik dank u voor het vertrouwen tot nu toe en wens u veel succes in de formatiefase.

De voorzitter: Hartelijk dank, in de richting van mevrouw Bouvy, voor het geleverde werk en ook de heldere toelichting op het advies. Zoals gezegd, als er vragen zijn vanuit de raad in de richting van de informateur dan is daar nu gelegenheid voor, maar zoals ook net al gezegd, zijn dat vooral verduidelijkende vragen over hetgeen zojuist verteld is en daar waar het gaat over ja, wat iedereen heeft ingebracht is het vooral aan uzelf om met elkaar daarover in debat te gaan, want de informateur heeft in zoverre eigenlijk vooral inventarisatie gedaan. Ik kijk even rond of er behoefte is aan vragen in de richting van de informateur. Ik zie de heer Gündogdu. Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Bedankt voor de informateur. Ik heb de stukken van de informateur aan het lezen en ze heeft nou, welgeteld ruim twintig keer stabiel gezegd in haar woordvoering, althans op papier gezegd. Is er een bepaalde definitie van stabiel, stabiel bestuur, meegegeven aan u, dat u daar zo vaak heeft bij stilgestaan? Ben ik oprecht benieuwd naar.

Mevrouw Bouvy-Koene: Ik heb in de overwegingen die ik net heb aangegeven ook gemeld dat partijen zelf in de gesprekken hebben aangegeven behoefte te hebben aan een bepaalde vorm van rust en die zal altijd relatief zijn. Men wil en erkent en realiseert zich ook dat de uitdagingen die er voor de stad in de komende vier jaar zijn groot zijn en dat wil men eigenlijk niet beïnvloed laten worden doordat er in de marge van de politiek gedoe ontstaat en vandaar de term stabiel, die ook een term is die misschien uit mijn vocabulaire meer komt, maar waaronder ik versta dat in de komende periode er zo min als mogelijk, want helemaal uitsluiten doe je niet, toch er een periode van relatieve rust ontstaat en dat is voor mij de term stabiel.

De voorzitter: Dank en ik vul daar nog op aan dat de term stabiel ook in de opdracht stond die de informateur heeft meegekregen. Andere vragen in de richting van de informateur? Dat is niet het geval. Dan was u klip en klaar. Dank u wel. Gaat u zitten. En dan gaan we ja, de fracties aan het woord laten om met elkaar daarover in gesprek te gaan en duiding te geven ook aan het rapport van de informateur. Dan beginnen we bij de VVD. Wie mag ik het woord geven?

De heer Burggraaf: Ja.

De voorzitter: De heer Burggraaf, gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank aan de informateur voor het verrichte werk van de afgelopen weken. Dank voor de zorgvuldige gesprekken met alle partijen en de nu voorliggende heldere rapportage en advies en dank voor de open houding voor alle partijen in de gesprekken. Bij het duidingsdebat heeft de Dordtse VVD aangegeven op zoek te zijn naar een nieuw stadsbestuur met een verbindende werkwijze. Dat doet recht aan de vele partijen, veertien, die nu in de gemeenteraad zitten en de grote diversiteit aan uitdagingen waar onze stad voor staat en de grote verscheidenheid aan partijen. De ongekend roerige en onzekere tijden als gevolg van een coronacrisis, een Oekraïne-crisis, een energiecrisis, vraagt om een stabiele middencoalitie met een oog voor consistente aanpak op de lange termijn. De uitdagingen zijn te groot om in één bestuursperiode van vier jaar beet te pakken. De uitdagingen van deze tijd vragen om een lange adem en een focus die vastgehouden wordt over verschillende bestuursperiodes heen. In de oude cultuur van coalitie en oppositie die Dordrecht tientallen jaren kende, zochten formerende partijen naar een comfortabele meerderheid, waarbij één van de coalitiepartners ook anders kan opereren zonder dat er draagvlak breed in de raad hoeft te worden gezocht bij een voorstel. Dat is een cultuur waarin een schaduwraad ontstaat in coalitievergaderkamers. Die oude cultuur is afgelopen periode doorbroken en dat willen wij vasthouden. Het is spannend om met een krappe meerderheid te beginnen, maar met een akkoord op hoofdlijnen, met scherpste op afspraken, op principiële verschilpunten tussen partijen, durven wij dat aan. Wij lezen een advies voor een sterke, stabiele middencoalitie, met aan de linkerkant zes GroenLinks-zetels en aan de rechterkant zes VVD-zetels, aangevuld met twee midden partijen, ChristenUnie/SGP en het CDA. Een middencoalitie, stevig in balans, maar met een krappe meerderheid die daarmee gedwongen wordt om continu te werken aan een breder draagvlak voor de koers van de stad en het vinden van samenwerkingspartners in de stad voor het realiseren van de ambities. Die werkwijze spreekt de Dordtse VVD aan. Het is namelijk een middencoalitie die zorgt dat er een stadsbestuur komt die midden tussen de partijen en de gemeenteraad staat. Midden tussen de bewoners en ondernemers in de stad opereert en die het geluid van de rechter- en linkerflank kan laten resoneren, maar er in het midden en daarmee de rust en stabiliteit zou kunnen bieden waar deze onstuimige en gepolariseerde tijden om schreeuwen. Kortom, de Dordtse VVD omarmt het advies van informateur met de hoofdboodschap een sterk, stabiel bestuur die in verbinding met de raad opereert, een coalitie van vier partijen. Het geeft vertrouwen te lezen dat in de informatiefase een overgrote meerderheid van de fracties in deze raad ook de VVD, CDA, GroenLinks en ChristenUnie/SGP als stabiele partijen ziet en de vierpartijencoalitie logisch vinden. Het past bij onze gewenste stijl om in verbinding met andere partijen en de stad de bestuursperiode in te gaan. Daarmee zijn we ook streng naar onze eigen principes van een compacte en krachtige overheid. We timmeren de boel niet dicht en dwingen onszelf om de lijn van de afgelopen periode door te trekken. Een lijn waarmee veel voorstellen op een ruime meerderheid van de raad kon rekenen. In het proces van de komende formatie willen wij bouwen aan dat brede draagvlak en in dat proces zullen we dus zeker de andere partijen van harte uitnodigen daar ook een inhoudelijke inbreng op te leveren. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Ik ga door naar GroenLinks, mevrouw Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Ja, dank u wel, voorzitter. Ook wij, GroenLinks Dordrecht, willen graag beginnen met het bedanken van de informateur voor het prettige proces wat we doorlopen hebben en ook dank aan alle andere partijen die daar inderdaad op zeer korte termijn ook de tijd voor hebben genomen om hun inbreng te doen. De conclusie of het advies dat voor ons ligt is een advies waarin wij ons goed kunnen vinden. In het duidingsdebat hebben we aangegeven dat de tijd van oppositie-coalitie, waarbij eigenlijk al heel veel vastligt en de oppositie nog een beetje mee mag kijken voorbij is. Met deze vier partijen en de verhouding van 20-19 denken we dat we die nieuwe bestuurscultuur ook echt kunnen bewerkstelligen en dat dit betekent dat er ruimte is voor de raad om ook echt een inbreng te hebben. Dat geldt niet alleen op het moment dat we al bezig zijn nadat een formatie heeft plaatsgevonden, maar ook in de formatiefase, zoals net ook benoemd door de heer Burggraaf. Ik moest even nadenken. Ja, dus eigenlijk is wat ons betreft dit advies iets wat heel erg aansluit bij onze duiding van de verkiezingen. Er zijn veertien partijen met meer of minder zetels, maar iedereen heeft een vertegenwoordiging of is een vertegenwoordiging van de meningen en de wensen die leven in Dordrecht en wij vinden dat er op deze manier een ruimte ontstaat om ook echt recht te doen aan die verkiezingsuitslag en alle partijen een stem te geven. We hopen dat we in het vervolgproces verder kunnen gaan en richting een coalitieakkoord op hoofdlijnen, zodat we de dingen die we echt vast moeten leggen vastleggen. De lange lijnen worden uitgezet, maar er nog ruimte bestaat voor discussie en nou ja, mogelijk andere afwegingen en voor nu wil ik het daar even bij laten.

De voorzitter: Hartelijk dank. Ik kijk even rond. Geen vragen in uw richting. Dan gaan we naar de fractie Beter voor Dordt. De heer Schalken, ga uw gang.

De heer Schalken: Ja, voorzitter, dank u wel. Ook namens Beter voor Dordt dank aan de informateur. Kijkend naar de opdracht van de informateur en het advies dat er nu ligt vinden we dat als Beter voor Dordt toch ook wel een beetje opvallend. Opvallend omdat het advies een coalitie voorstelt met twintig zetels, werd net ook al aangegeven en eigenlijk daarmee ook voorbijgaat aan de nadrukkelijke uitspraak die er vanuit de kiezer is gedaan ook een stevige stem te geven aan de lokale politieke partijen, waarbij de twee grootste lokale politieke partijen, Beter voor Dordt en de VSP, samen ook negen zetels vertegenwoordigen. Ja, het voorstel wat er nu ligt is een coalitie waarvan wij nog maar de vraag hebben of dat het echt een breed draagvlak heeft. Ik gaf net al aan, dat is in ieder geval niet in het zetelaantal en natuurlijk moeten we gaan zien hoe dadelijk het coalitieakkoord eruit komt te zien op hoofdlijnen en in hoeverre daarbij de oppositiepartijen worden betrokken, daar kunnen we nu natuurlijk nog niet op vooruitlopen, maar kijkend naar die verkiezingsuitslag, als ik daar op terug kom, zien we ook dat bijvoorbeeld de VSP is verdubbeld als vierde partij van Dordrecht en die kiezer heeft ook gesproken dat zij Beter voor Dordt als lokale partij nog steeds als de derde partij van de stad zien. Beter voor Dordt, zoals net ook al aangegeven, heeft een nieuwe start gemaakt met nieuwe mensen en is daardoor door onze kiezers beloond met vijf zetels en daarin vinden wij ons eigenlijk ook gelijkgestemd met de kiezer die vooruitkijkt en dit in tegenstelling tot wat ik net ook hoorde, wat werd aangegeven, dat vanuit de

partijen werd aangegeven dat Beter voor Dordt eigenlijk vooral wordt beoordeeld op beelden vanuit het verleden en in het advies staat ook benoemd dat wij ons zouden moeten bewijzen richting de partijen met betrekking tot de stabiliteit, maar ja, wat Beter voor Dordt betreft is de enige partij waaraan wij ons zouden moeten bewijzen en verantwoord is dat de kiezer. Wanneer je recht zou doen aan de verkiezingsuitslag van 16 maart zou wat Beter voor Dordt betreft niet nu op voorhand al de derde en de vierde partij moeten worden uitgesloten. Eens even kijken. Er wordt nu voor gekozen om verder te gaan, samen met de vijfde en de zesde partij van Dordrecht, als we kijken naar de grootte van zetels en kijk je ook naar het advies, dan zie je terug de voorkeur die de partijen hebben uitgesproken en zie je daarin eigenlijk niet terug de voorkeur zoals de kiezer heeft gesproken en kijkend naar de inhoud geeft het advies nog geen enkel inzicht op de zorgen die Beter voor Dordt nadrukkelijk heeft benoemd tijdens het gesprek met betrekking tot de programmatische verschillen tussen de VVD en GroenLinks. Los van het feit dat GroenLinks niet heeft ingestemd met de Agenda 2030, een investeringsprogramma met de besteding van de Enecomiddelen zien we daarnaast ook best wel als stevige verschillen, inhoudelijk, op het gebied van bouwen en wonen, een aantal punten die ook de informateur al benoemde met betrekking tot de energietransitie, verduurzaming, mobiliteit, bereikbaarheid, het sociaal domein en een punt wat bijvoorbeeld ook voor Beter voor Dordt belangrijk is, maar waar volgens mij ook de eerdere coalitie belang aan hechtte, de lage lokale lasten voor onze inwoners. Voorzitter, wij zijn vooral ook benieuwd naar de reacties vanuit de andere partijen hier in de raad en wat Beter voor Dordt betreft vraagt goed stadsbestuur naast stabiliteit ook over bestuurlijke volwassenheid. Hier wil ik het bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar de VSP, ik geef het woord aan de heer Stolk, gaat uw gang.

De heer Stolk: Ja, voorzitter, dank u wel. Allereerst ook de dank aan de informateur. Voorzitter, de VSP heeft net als alle andere partijen pas deze ochtend een rapportage ontvangen van de informateur. We hebben hierover nog geen fractieoverleg kunnen voeren en daarbij komt dat onze fractie voor vijftig procent geveld is door corona. Toch wil de VSP een eerste algemene reactie gegeven voor de voorliggende rapportage en het advies van de informateur. De VSP heeft slechts duizend minder stemmen gehaald dan de grootste partij in Dordrecht, namelijk de VVD en GroenLinks. Veel stemmen die lokaal worden uitgebracht op landelijke partijen zijn vaak een automatisme omdat kiezer ook zo stemt als het landelijke verkiezingen zijn. Dat is anders met kiezers die bij de gemeenteraadsverkiezingen op de lokale partijen stemmen. Die stemmen bewust op een partij die de belangen verwoordt en behartigt. De VSP is dan ook van mening dat de komende coalitie niet alleen uit landelijke partijen zou moeten bestaan, maar ook recht aan moet worden gedaan aan de wensen van de kiezer die lokaal hebben gestemd. De VSP, maar ook Beter voor Dordt hebben samen vrijwel evenveel stemmen behaald als de VVD en GroenLinks. Het kan dus niet zo zijn dat de lokale stemmen niet worden vertegenwoordigd in de toekomstige coalitie. De VSP is het er dus niet mee eens met de conclusie van de formateur, alhoewel de informateur. De lokale politieke partijen horen gezien het grote aantal stemmen vertegenwoordigd te worden in het lokale bestuur en

serieus te worden meegenomen in de formatie. Voorzitter, het advies van de informateur doet absoluut geen recht aan de verkiezingsuitslag. Tot zover.

De voorzitter: Hartelijk dank. Ik kijk even naar een interruptie van de kant van de heer Portier. Gaat uw gang.

De heer Portier: Ja, voorzitter, de heer Stolk ging uitvoerig in op de stem voor de lokale partijen en eigenlijk kreeg ik een beetje de indruk dat hij de mensen die op andere partijen gestemd hebben, die ook landelijk vertegenwoordigd zijn, dat hij die als een beetje minder beschouwt. Iedereen in deze verkiezingen heeft toch lokaal gestemd op een partij die lokaal actief is? Of ziet u dat anders, mijnheer Stolk?

De heer Stolk: Voorzitter, nee, ik zie dit niet anders in die zin dat de grote partijen natuurlijk, zoals ik al gezegd heb, landelijke stem hebben in Dordrecht en als lokale partij moet je daar dus wat extra aan doen, maar nogmaals, de automatismen zoals het gezegd is kan leiden tot extra stemmen voor de grote partijen.

De voorzitter: Dank. Ik zie verder geen interrupties. Dan ga ik naar de fractie ChristenUnie/SGP. Het woord is aan de heer Van der Linden. Gaat uw gang

De heer Van der Linden: Dank u wel, voorzitter. Nou, allereerst dank aan de informateur, mevrouw Bouvy, voor het snel doorlopen proces en het heldere en goed onderbouwde advies. In het duidingsdebat hebben wij onder andere aangegeven dat het onzes inziens goed mogelijk is om op basis van de verkiezingsuitslag een stabiele meerderheidscoalitie te bouwen en we constateren dat het advies luidt dit met een coalitie van vier partijen te doen. Dit is een scherp en ook wel spannend advies. Alles afwegende kunnen we het onderschrijven en we maken daarbij een paar opmerkingen. Allereerst over de inhoud. Op basis van de inhoudelijke ambities lijkt deze coalitie ons goed mogelijk. Daar is al één en ander over gezegd door collega-partijen. Er is overeenstemming over belangrijke onderwerpen waaraan moet worden gewerkt. We hebben onder andere benoemd een aantal lange lijnen en ook nieuwe impulsen op bijvoorbeeld energietransitie, wonen, bestaanszekerheid en onder andere een stevige inzet op sociaal domein en er zijn natuurlijk nog meer onderwerpen genoemd. Thema's benoemen is niet hetzelfde als daar ook meteen al over eens te zijn en daar komt het natuurlijk nu wel op aan, een goed programma bouwen, daar is een formatie voor bedoeld en in die formatie zal van iedereen inlevingsvermogen worden vereist, waar nodig ook relativering van de eigen standpunten. We onderschrijven daarmee ook de behoefte die er bestaat aan een akkoord wat de ruimte biedt voor het zoeken van verbinding met de rest van de raad. De rest van de raad is niet twintig tegen negentien. De rest van de raad zijn we allemaal, 39 zetels. Want de twintig zetels van de vier partijen die nu gaan formeren bieden maar een hele kleine meerderheid in de raad. Daarmee wordt ook meteen de opmerking gemaakt dat wil je beleid kunnen maken, dat je die samenwerking met de hele raad moet zoeken. Niet alleen binnen het gebouw, maar ook met de rest van de stad, want daar is denk ik zowel in de campagnes als ook bij de informatieronde al wel wat over gezegd. Het succes van deze stad hangt niet af van wat we hier doen, dat hangt af van de betrokkenheid van alle inwoners en alle partijen die zich daarvoor inzetten. Of het nou gaat om wonen, om vrijwilligers, om

zorg, dat moeten we echt met z'n allen doen en daar moet denk ik ook in het formatieproces aandacht aan worden besteed. Voorzitter, we hebben in ons gesprek met de informateur aandacht gevraagd voor inhoud en ambitie, maar ook voor uitvoeringskracht en realistische programmering. Dat doen we ook omdat we zien hoeveel incidentenpolitiek we de laatste maanden ook moeten voeren, omdat er opeens veel meer vluchtelingen zijn. Omdat we opeens worden geconfronteerd met energiearmoede. Omdat we ook nog steeds te maken hebben met een organisatie die de effecten van corona merkt. Als we alleen maar een heel ambitieus programma maken, dat in de organisatie neerleggen of in de stad neerleggen en vervolgens constateren dat we echt veel moeten organiseren nog, dan doen we iets niet goed. Dus dat vereist ook echt wel het goed mee ademen met de mogelijkheden en de capaciteiten van de organisatie die we hebben. Tenslotte hebben we in ons gesprek de hoop uitgesproken op een vrolijk, nieuw college en die wens spreken we nu ook uit voor de samenwerking in en met de raad. Stabiliteit, daar is al veel aandacht voor gevraagd. Ik denk ook vanmiddag alweer een keer of twintig, maar vrolijkheid lijkt me ook een goed criterium voor succes. Want Dordrecht is een prachtige stad, het is een voorrecht om aan de verdere ontwikkeling van de stad en al haar inwoners te mogen werken en wij zullen daaraan van harte bijdragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Vrolijkheid. Mooie terminologie. Dan gaan we naar de CDA-fractie en dan geef ik het woord aan de heer Heijkoop.

De heer Heijkoop: Ja, dank u wel, voorzitter. Ook wij kijken terug op een zeer plezierig gesprek met de informateur. Veel dank en ook aan haar team vertegenwoordigd op de tribune en wij hebben het verslag met veel belangstelling gelezen en wij kunnen ons als fractie ook vinden in dit advies en naast die inhoudelijke agenda heb ik namens het CDA in het duidingsdebat ook al aangegeven dat wij betrouwbaarheid en samenwerkingsgerichtheid heel belangrijk vinden en dat zien we ook terugkomen in het verslag. De VVD sprak al over een stabiele middencoalitie en dat is precies wat het CDA ook nastreeft en dat past ook bij de identiteit van onze partij en daar hoort ook bij de bereidheid om compromissen te sluiten, bij alle partijen die straks gaan spreken over een nieuw politiek akkoord en met de nodige vrolijkheid van de ChristenUnie/SGP en de bereidheid om echt naar elkaar te luisteren en je ook te verdiepen in elkaars standpunten, zou dat toch echt moeten lukken. Waarbij wij ook willen onderstrepen en in het verslag wordt dat ook genoemd, dat het voor ons belangrijk is dat de beoogde coalitie zich ook nadrukkelijk verbindt met de rest van de raad. Nogmaals, die samenwerkingsgerichtheid is belangrijker dan ooit, ook gezien de enorme opgave die voor ons liggen. We zien ook heel veel raakvlakken met ambities en idealen van andere partijen. Denk aan bestaanszekerheid. Denk aan de verduurzaming. Denk aan de woningbouw. Volgens mij kunnen we elkaar hier in de volle breedte van de raad echt elkaar de hand geven op de doelstellingen op deze grote thema's en dat zijn wat ons betreft ook de juiste thema's. Ze staan ook genoemd in het verslag. Eén thema ontbrak wat ons betreft daarbij. Ook economie, arbeidsmarkt, moet nadrukkelijk onderwerp van gesprek zijn en wat ons betreft wordt die ook aan de agenda toegevoegd. Wij zien uit naar de toekomstige samenwerking binnen de coalitie, buiten de coalitie, met de gehele

gemeenteraad en eigenlijk met de gele stad en wij zijn van harte bereid om onze bijdrage daaraan te leveren. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de Partij van de Arbeid, de heer Van der Spoel. Ga uw gang.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Ik heb direct wat met die feedback gedaan van de vorige keer. Ik heb de helft van de spreektijd. Allereerst dank u wel, informateur, voor het werk wat u heeft verricht. Het is toch nog een aardige klus zo denk ik, al die partijen. Dus onze dank daarvoor en vanochtend las ik in het AD De Dordtenaar een column van psycholoog Steven Pont en dat ging over de term delegaat en ik was tot vanochtend niet bekend met die term uit de psychologie, maar het is een soort negatieve, immateriële erfenis die je meekrijgt vanuit je gezin van herkomst en nadat we het verslag van de informateur hadden gekregen en ook hadden besproken in onze fractie, moest ik die denken weer aan die term delegaat. Want waar alle partijen tijdens het duidingsdebat de mond van vol hadden, waaronder wijzelf, dat we nu toch echt anders moeten richting de inwoners van de stad, laten we onzes inziens nu vooral zien wat daarvoor eigenlijk ook altijd al gebeurde. Want als het ons echt aller aan het hart gaat, dat de opkomst met de gemeenteraadsverkiezingen zo laag was en dat het omhoog moet en dat we met z'n allen moeten werken aan de verbinding met de stad, hoe kan het dan dat we dit thema totaal niet terugzien in het verslag? En dan wordt er vervolgens ook verslag gedaan over één van de winnaars van de verkiezingen, de VSP en ik citeer: er is veel waardering voor de manier waarop deze partij de inwoners van Dordrecht weet te bereiken. Een meerderheid van potentiële coalitiepartijen ziet echter geen solide basis voor stabiele deelname aan een college van de VSP en dan breekt bij ons toch wel de spreekwoordelijke klomp. Want zijn de VVD, GroenLinks, de ChristenUnie/SGP en het CDA dan bang dat ze straks samen met René van der Gijp op het bordes staan, want juist in een tijd dat we met z'n allen aan de bak moeten om de verbinding met de stad te verbeteren, wordt de partij die uitblinkt in het bereiken van Dordtse inwoners zo makkelijk opzij gezet en datzelfde, vind ik altijd lastiger om te zeggen, geldt voor een club als Beter voor Dordt, die weliswaar heeft verloren, maar nog steeds vijf zetels heeft en in het verleden heel goed heeft bewezen dat zij die Dordtenaren wist te bereiken. Misschien hadden we dan ook in de opdracht aan de informateur, daar komt hij weer, het woord stabiel moeten vervangen voor het woord ouderwets, want als je het ons vraagt is dit namelijk te verklaren omdat de VVD en GroenLinks hoe dan ook allebei twee wethouders wilden leven en dan zijn er nog maar twee plekje te vergeven, dus dan maar een krappe meerderheid van één. En dat betekent straks dat bij de debatten en de stemming in de raad niemand uit de coalitieboot kan vallen en dat belemmert juist de dialoog. Dus ik hoorde het de heer Burggraaf ook net weer zeggen, die krappe coalitie dwingt ons om de hele raad erbij te betrekken en ik ben daar heel erg benieuwd naar. Van overtuig me maar dat dat echt werkt, want ik zie het nog niet en even kijken ...

De heer Burggraaf: Voorzitter.

De heer Van der Spoel: Ja.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Ja, ik heb het vorige debat meegemaakt, de eerste was dat, dat een woordvoering geschreven was die leek te zijn geschreven voordat überhaupt de duiding had plaatsgevonden en dat gevoel bekruipt me nu weer bij de heer Van der Spoel, want ja, hetgeen ik hem hier hoor zeggen past ook niet bij hetgeen wij juist hier hebben uitgesproken en dat is dat we een nieuwe cultuur neer willen zetten, waarom we juist hebben gekozen voor een coalitie met, of tenminste waarom wij dat een goed voorstel vinden, een coalitie met een kleine meerderheid, zodat je op die manier de verbinding met de raad moet zoeken en ik vind het ook nog wel een karikatuur dat u dan net doet alsof al die andere stemmers, al die andere grote campagnes die iedereen gevoerd heeft, of dat niet een goede manier is geweest om de kiezer te vinden en te bereiken, want dat doet u nu af door te zeggen dat dat maar twee partijen gelukt is.

De heer Van der Spoel: Dat laatste begrijp ik niet. Kunt dat nog een keer ...

De heer Burggraaf: Nou ja, ik hoor u een pleit... Want ik vind het terecht, u zegt van ja we horen geen woord over hoe we de opkomst onder de kiezers moeten verbeteren. Nou, ik vind dat een terechte constatering, dat is echt iets wat in de formatiefase ook nader meegenomen moet worden en waar een antwoord op moet komen. Wij hebben de overtuiging dat je die kiezer weet te vinden als je juist breed draagvlak op de thema's gaat zoeken en niet zoals we hebben aangegeven via de oude manier gaat werken waarin je een coalitie-oppositie hebt zitten, maar dat je op de thema's juist in verbinding in de raad en in de stad je coalities vindt. Dus dat is er één en de andere is denk ik dat u ook heel veel partijen hierin de raad tekortdoet als je kijkt hoe het gelukt is om toch heel wat kiezers te vinden en soms ook tegen de landelijke trend in meer kiezers aan zich hebben weten te binden dan je bij partijen in de rest van Nederland ziet. Dus ik denk dat u uzelf ook een beetje tekortdoet door net te stellen alsof alleen de twee partijen die u dus een ouderwetse stijl van werken noemt, het lukt om die kiezers te vinden.

De heer Van der Spoel: Nou, op die manier wil ik hem niet uitleggen. Ik gaf juist Beter voor Dordt en VSP een compliment en dat is inderdaad invulling hoe u het interpreteert, maar dan wil ik het volgende aan u vragen, mijnheer Burggraaf ...

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel, wilt u het via de voorzitter doen.

De heer Van der Spoel: Sorry, voorzitter.

De voorzitter: Dank u.

De heer Van der Spoel: Dan wil ik het volgende voorleggen aan de overkant, beste voorzitter. Want het stemt mij wel positief hoor hoe hij hier nu op reageert, dus daar ben ik heel blij mee, alleen dan zou ik heel graag een vertaalslag willen zien van hoe wij dan terug gaan zien in dat coalitieakkoord op grote lijnen, dat die bestuursstijl anders wordt en hoe gaan we dat zien hoe dat samen gaan bouwen aan de relatie met de stad? Als gehele raad zijnde, want ik vind het nu nog te veel ja, mooie woorden van ... Even

kijken. Gewenste stijl, niet dichttimmeren, breed draagvlak. Kunnen we dat alsjeblieft concreet maken in dat coalitieakkoord op grote lijnen?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter, dat is absoluut iets wat ons betreft in een volgende stap, in een formatie, nadere invulling moet gaan krijgen en ook naar alle partijen in de raad een uitnodiging uitgaat om daarover te spreken met elkaar hoe je daar vervolgens die verbinding ook maakt naar een volgende periode toe en als laatste, dat is precies waarom ik ook in mijn woordvoering heb aangegeven dat ik hoopte dat vertrouwen geeft dat we op die manier gaan werken, dat we dus kiezen voor een meerderheid in een coalitie, die niet ruim is. In een oude coalitiestijl zou je zeggen nou, we doen een coalitie waarin één van de partijen een keertje buitenboord kan vallen en je hebt nog steeds een meerderheid. Ja, dan krijg je inderdaad wat je in het verleden had, namelijk dat de afspraken worden gemaakt aan de coalitietafel en vervolgens in de raad het klassieke onderscheid tussen oppositie en coalitie ontstaat en dat is juist wat wij in het diepste van onze ziel willen veranderen en wat we hebben gezien de afgelopen jaar dat het ook kan, dat je een brede meerderheid hier voorstellen voor bij hebt en ook over de verschillende lijnen oppositie-coalitie meerderheden kan vinden en dat is een bestuursstijl die past bij deze tijd en dat is de reden dat wij ook hebben gezegd nou, daarom durven wij het aan om met die krappe meerderheid aan de slag te gaan, omdat dat je dwingt om op die manier ook te gaan werken.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Ik zag dat het CDA getroffen was toen u de woorden diepste van uw ziel gebruikte. De heer Van der Spoel, gaat u verder met uw betoog.

De heer Van der Spoel: We ronden hem hierbij af, want ik ben klaar. Ik heb de dingen gezegd die ik wilde zeggen en het stemt mij, laten we vrolijk zeggen, voor het CDA en ChristenUnie, met de beantwoording van de heer Burggraaf.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de Partij voor de Dieren. Nou geef ik het woord aan de heer Groenewege. Gaat uw gang.

De heer Groenewege: Ja, dank je wel. Voor de Partij voor de Dieren heeft de inhoud van het akkoord altijd vooropgestaan en niet de deelnemende coalitiepartijen, maar toch hebben we het nu over het laatste. De informateur heeft de keuze voor haar voorkeurscoalitie duidelijk onderbouwd. Ik wil haar danken voor haar inzet en opvallende professionaliteit. De Partij voor de Dieren heeft tijdens het gesprek met de informateur geen oordeel geveld over de stabiliteit van andere partijen, maar steeds de inhoud vooropgesteld. We begrijpen uit het verslag dat andere partijen in hun gesprekken ook op niet-inhoudelijke punten gereflecteerd hebben en dat partijen met niet-inhoudelijke argumenten zijn afgeserveerd. We hebben onze bedenkingen bij het schijnbare gemak waarmee dat gebeurd is, maar we laten dat oordeel aan de formerende partijen. Ik wil nu ook vooral vooruitkijken. Prettig om te lezen is dat er onder de beoogde coalitiepartijen draagvlak is voor een akkoord op hoofdlijnen. Te vaak zien we dat de democratie en dualisme op gemeentelijk niveau niets voorstellen, omdat coalitieakkoorden totaal worden dichtgetimmerd. Daardoor staan de oppositie, maar ook maatschappelijke organisaties en de stad in veel gemeenten geheel buitenspel. De Partij voor de Dieren wil de beoogde coalitiepartijen dan ook oproepen recht te doen aan de

democratie en aan dualisme. Behandel de gemeenteraad niet als stemvee, maar als een orgaan dat je beleid beter kan maken. Gemeentelijk beleid dat alleen op een meerderheid kan rekenen dankzij strikte fractiediscipline is niet in het belang van de stad. Hou dus vast aan de inzet op een akkoord op hoofdlijnen. Raak de komende weken niet in de verleiding om te blijven hangen in onnodige details. Zoals ik heb aangegeven staat voor de Partij voor de Dieren de inhoud van het akkoord voorop, maar wij doen niet mee aan de onderhandelingen en ik wil daarom nu een korte inhoudelijke oproep doen, waarvan ik hoop dat de formerende partijen die ter harte nemen. In de afgelopen jaren zijn er een aantal ondergeschoven kindjes geweest in het Dordtse beleid. Dierenwelzijn is één van de meest in het oog springende voorbeelden, aangezien de gemeentelijke inzet niet of nauwelijks verder gaat dan haar wettelijke verplichtingen. Hopelijk delen de beoogde coalitiepartijen mijn ongemak hierover en willen ze hiermee aan de slag. Maar ook op klimaatgebied gaat het niet snel genoeg. Ik ben niet de enige die dat zegt. We worden de afgelopen weken om de oren geslagen met het één na het andere alarmerende IPCC-rapport dat stelt dat we de energietransitie moeten versnellen. Ik zou zeggen dit is een opdracht voor de beoogde coalitiepartijen. Ga daar met een passend gevoel voor urgentie mee aan de slag. Ik wens de beoogde coalitiepartijen succes in hun onderhandelingen.

De voorzitter: Hartelijk dank. U kwam luid en duidelijk over, ondanks dat hierboven een klas van het Insula College nu een rondleiding krijgt en dat ook enigszins hoorbaar is, maar het noopt ons ertoe om allemaal extra stil te zijn en te luisteren naar degene die het woord voert en dat is de heer Safranti van DENK. Gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank je wel, voorzitter. Voorzitter, ook wij willen de informateur voor haar zorgvuldige werk bedanken. Tevens willen we de raadsgriffier, Anneloes Webster en de heer Von Grumbkow, hartelijk danken voor de geleverde bijdrage. Het is fijn om te lezen dat onderling respect tussen de partijen groot is en dat men heeft uitgesproken om een impuls te geven aan de bestuurlijke verhoudingen en een goede samenwerking binnen de raad. Onzes inziens is er voldoende gehoor gegeven aan de opdracht die tijdens het duidingsdebat is aangegeven. De door de informateur gestelde vragen hebben zeker een bijdrage geleverd aan het voorstel. Advies om naar een hoofdlijnenakkoord te gaan en zoveel als mogelijk alle raadsleden hierbij te betrekken omarmen wij. Dit zou rust geven op politieke vlak. Wel moeten we aangeven dat bij de genoemde thema's diversiteit en discriminatie niet zijn genoemd. Die willen we graag nog benoemd hebben hier. Wij ondersteunen het advies om de formatie te starten met een coalitie die dus genoemd zijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank en dan gaan we door naar Gewoon Dordt, die nog ... Mevrouw Koene ... Waar mevrouw Koene nog net even een slokje water kon nemen.

Mevrouw Koene: Ja, voorzitter, ik was er al nog helemaal niet klaar voor.

De voorzitter: Nee, maar u bent al helemaal klaar voor deze nieuwe periode, heb ik begrepen en dat slokje water was de druppel. Gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Zeker weten. Ja, dank, voorzitter. Ja, nou ja, wij vonden het erg leuk om op gesprek te zijn bij de informateur en we hadden daar liever gezeten in de wetenschap dat wij ook hadden kunnen deelnemen aan een mogelijke coalitie, maar helaas en toch heb ik het idee dat er wel naar ons geluisterd is. We hadden in het duidingsdebat natuurlijk ook al aangegeven dat onze voorkeur uitging, op basis van de uitslag, naar een coalitie met GroenLinks, VVD, ChristenUnie/SGP en het CDA en nou ja, goed, we hebben natuurlijk ook al wel hier en daar gezegd van zo van mocht er nou nog behoefte zijn aan een extra steun om zeker te zijn, die willen wij best leveren en als we daarvoor een paar leuke puntjes terugkrijgen in een akkoord dan is dat geen probleem, maar ook al gebeurt dat niet, voorzitter, dan zijn wij er nog steeds van overtuigd dat de coalitie die nu voorgesteld wordt er één is die succes kan hebben, alleen al vanwege het feit dat het een kleine meerderheid is en ook dat heb ik al eerder aangegeven, we hebben in de vorige periode het laatste gedeelte met veertien zetels, een coalitie met veertien zetels gehad en dat gaf ongelooflijk veel ruimte voor de rest van de raad om een positieve bijdrage te leveren en ik denk dan ook dat we als oppositiepartijen, dat klinkt altijd zo zwaar. Ik heb in de vier jaar dat wij nu in de oppositie hebben gezeten het niet een keer als belastend ervaren. Ik denk dat wij als oppositiepartij moeten realiseren dat wij gewoon nog steeds een stevige lokale stem of welke stem dan ook kunnen laten horen omdat we dus constructief kunnen zijn aan wat er als basis komt te liggen van een akkoord en ik denk dat dat veel belangrijker is dan een beetje te gaan zuren over wat niet en wie wel en noem maar op. Nee, er zijn gewoon partijen die misschien winst hebben gehaald, maar die wellicht nog niet helemaal de kwaliteit of de capaciteiten hebben. Dan is het verstandiger om dat niet te doen en een troost voor die partijen is dat ze over het algemeen bij de volgende verkiezingen nog sterker en groter worden. Dat biedt dan voor de VSP in ieder geval een heleboel mogelijkheden. Ja, voor wat betreft Beter voor Dorrd, ik vind het hartstikke goed dat je zegt we zijn met een nieuwe ploeg begonnen, maar ja, nou ja, goed, we kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat dat toch nog steeds voorlopig wat kwetsbaar blijft en dat het misschien een eerste uitdaging is om te proberen om dat ook overtuigend over te laten komen. Dus, voorzitter, ik denk dat wat er ligt prima is. Ik hoop wel op een snelle formatie. Ik ben wel zo brutaal geweest om tijdens ons gesprek te vragen aan mevrouw Bouvy-Koene om wellicht ook zich beschikbaar te stellen als formateur. Ik weet niet wat de fase daarin is, maar dat horen wij graag hoe dat verder geregeld wordt. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank, mevrouw Koene. Ja, voor dat laatste punt hebben we straks nog even een extra agendapunt en dat horen we dan straks. Dan ga ik door naar Op Ons Eiland, geef ik het woord aan Gündogdu, gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Mijn dank uiteraard ook richting de informateur en mevrouw Webster en de ambtelijke ondersteuning. We hebben een mooi gesprek gehad met elkaar, een open gesprek op basis van een aantal vragen die zijn gesteld. Nou, in ieder geval ook tijdens het duidingsdebat heb ik duidelijk aangegeven dat wij open staan in ieder geval dat er nu de gelegenheid is voor een raadsakkoord. Maar ja, daarvan heb ik ook al gezegd, met een slag om de arm, het is misschien een utopie, nog te vroeg voor deze raad. Nou, dat blijkt ook alweer uit het stuk wat nu voor ons ligt. Maar in ieder geval, vanuit Op Ons Eiland, voorzitter, zijn we heel blij om te

vernemen dat er wel gezocht is naar een breed draagvlak vanuit de raad. Nou, dat is op zich een hele positieve ontwikkeling, want we weten ook vanuit het verleden dat dichtgetimmerde akkoorden, dat dat heel veel weerstand oproept in eerste instantie in de raad en ook in de stad. Dat de partijen duidelijk hebben aangegeven dat er juist nu ruimte zou moeten zijn voor een breder draagvlak. Nou, is een hele positieve ontwikkeling. Daarnaast, voorzitter, wat ook heel belangrijk naar voren komt is dat de ambitie in ieder geval vanuit alle partijen die de informateur heeft gesproken, dat het college en de raad dichter bij elkaar zou moeten komen. Nou, dat is echt een heel mooi en nobel streven. Vanuit dat perspectief begrijp ik ook heel goed dat de informateur duidelijk zegt van nou, vier partijen met een nipte meerderheid in de raad die dan ook coalities gaan smeden met de oppositie, zodanig dat er ook punten vanuit de oppositie meegenomen kunnen worden ter besluitvorming. Nou, dat is een mooie ontwikkeling. Waar ik wel even een aantal kanttekeningen daarbij wil maken is dat de stabiliteit, daar heb ik het zojuist ook even kort over gehad, het bevreedt mij wel dat stabiliteit, is mijn interpretatie, wordt gekoppeld aan een aantal partijen. Dat wil ik toch echt weerlegd hebben, voorzitter. Stabiliteit staat gelijk aan de VVD, CDA, ChristenUnie/SGP en dat is volgens mij niet de basis waarop wij nu met elkaar om moeten willen gaan. We staan aan de vooravond van een nieuwe raadsperiode, want als ik tussen de zinnen door goed lees, dan hoort eigenlijk qua stabiliteit niet eens GroenLinks in dat rijtje, maar dat wordt jullie nu gegund omdat jullie eenmaal de tweede grootste partij in deze stad zijn en dat is een gevaarlijke ontwikkeling. Ik wil het even als collegiaal meegegeven hebben.

De heer Burggraaf: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter, ja, ik wil toch bezwaar maken of in ieder geval in gaan op de suggestie die hier wordt gewerkt over de definitie van stabiliteit, want in mijn ogen is stabiliteit juist en dat heb ik ook in onze duiding meegegeven, dat je met grote uitdagingen zit, waarbij je zaken in een bestuursperiode ook kan oplossen, maar ook je lange adem moet hebben en focus over meerdere bestuursperioden heen om die grote maatschappelijke thema's te pakken. Dus in mijn beleving is die stabiliteit juist zorgen dat je op die inhoudelijke thema's, waarvan een aantal zijn genoemd als het gaat om wonen, de energietransitie, et cetera, dat je daar met elkaar partnerschappen opbouwt die breder zijn dan bijvoorbeeld een coalitiesamenstelling. Dat is de afgelopen periode ook geweest waarom die Agenda 2030 in een bredere, veel bredere meerderheid naar is gezocht, want daarmee bouw je de stabiliteit naar de lange termijn toe en dat is wat ons betreft ook de definitie van stabiliteit en de manier waarop je dus een nieuw stadsbestuur vormgeeft, dat je borgt dat vooral in die brede coalitievorming uiteindelijk op die belangrijke thema's de zaken worden vastgelegd, want dat geeft die stabiliteit op de lange termijn.

De voorzitter: En de vraag is aan de heer Gündogdu, vindt u dat ook?

De heer Burggraaf: Vindt u dat ook?

De heer Gündogdu: Ik heb net een andere kijk, voorzitter, maar ik zal er even wat antwoord op geven en, voorzitter, kijk, we weten ook vanuit het verleden, we laten het verleden even natuurlijk niet los, dat voor wie is stabiliteit belangrijk? Is stabiliteit belangrijk voor de bestuurbaarheid van deze stad of belangrijk voor datgene wat we hier in deze stad willen of ambiëren. Kijk, we weten ook vanuit het verleden dat we en dat heb ik ook tegen de informateur gezegd, in een college zaten met bestuurders die niet in het verlengde van elkaar wilden werken. Dat vond ik heel verbazingwekkend en ik denk dat u dat ook kunt onderschrijven. Ook die mensen waren vertrokken als een stabiel bestuur. In mijn ogen gaat stabiliteit om datgene wat we hier in deze stad horen, wat we allemaal hebben toegelicht richting de verkiezingen aan al die kiezers, waarvan we hebben gezegd dit beloven wij, dit gaan we doen. Dat we dat ook weer terugzien in datgene wat we gaan uitvoeren. Want, voorzitter, mijn zorg is en dat is ook door de informateur gezegd, is dat we twee partijen nu om de tafel gaan krijgen, de VVD en GroenLinks, die op bepaalde punten mijlenver van elkaar staan. Wat koopt de stad straks daarvoor? Ik ben benieuwd, oprecht, wat er straks gaat uitkomen. Een andere kanttekening, wat ik wil plaatsen, voorzitter, heel mooi dat we coalities gaan smeden met ook de oppositie, maar het gevaar is dat achter de voordeuren of achter de deuren natuurlijk wel eens wat nodige spanningen zullen zijn of in het college, want immers één van de coalitiepartners heeft een coalitie gesmeed met de oppositie en we weten allemaal dat dat in de praktijk betekent dat de coalitie verre van met elkaar eens zal zijn over bijvoorbeeld verdelen van '...' en dergelijke.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter. Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Van Benschop, bij interruptie.

Mevrouw Van Benschop: Nou ja, volgens mij schetst de heer Gündogdu hier precies waarvan wij hebben gezegd het is nodig dat we gaan kijken hoe we met de hele raad kunnen samenwerken. Dus dat we juist loskomen van het hele gedoe wat de afgelopen jaren wel zo is geweest en als we het dan over stabiliteit hebben. Nou, hartstikke fijn dat de heer Gündogdu denkt dat het ons alleen maar gegund is. Maar ja, goed, ik gun deze stad gewoon een bestuur en een raad die allemaal meedoen en niet alleen de coalitiepartijen. Dus volgens mij als je iemand iets moet gunnen is het niet per se GroenLinks, maar is het de kiezer en die hebben GroenLinks zes zetels gegeven en daarom doen we mee.

De heer Gündogdu: Nou, voorzitter, we gaan het straks in de praktijk zien, maar ik verwacht nog wat strubbelingen, maar in ieder geval voor GroenLinks, houd alstublieft jullie punt vast. Even advies. Een andere voorspelling, voorzitter, als het mag.

De voorzitter: Komt u een beetje tot een afronding, we kunnen de komende vier jaar gaan voorspellen, maar we wisten drie maanden geleden ook niet dat er een oorlog zou zijn.

De heer Gündogdu: Ik heb nu de gelegenheid.

De voorzitter: Dus komt u tot een afronding.

De heer Gündogdu: Ja. Voorzitter, wat mij enorm bevreemdt en dat moet ik ook gezegd hebben, dat de VSP in deze fase en dat was overigens ook mijn verwachting, helaas dat de VSP, toch wel een belangrijke winnaar van deze verkiezingen, gewoon buitenspel is gezet. Ik hoop wel oprecht dat straks in een fase dat we inhoudelijk over punten gaan spreken, dat al die punten die VSP groot hebben gemaakt en mensen daarop hebben gestemd wel degelijk worden meegenomen in de overwegingen. En dan wil ik het even hierbij laten, voorzitter, voor de eerste termijn.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de SP, de heer Portier. Gaat uw gang.

De heer Portier: Voorzitter, ook van mijn kant dank voor het werk van de informateur. Ik wilde even iets zeggen over het woord stabiliteit, want ik begrijp dat bestuurders heel graag stabiliteit willen, maar als ik kijk naar een wereld en een land vol met onrecht, geweld en toenemende ongelijkheid, dan is stabiliteit en het doorgaan in de bestaande verhoudingen wel iets wat het laatste is wat ik of wat wij als partij zouden willen. We vinden juist dat er op vele plekken het roer om moet en dat mensen in beweging en zelfs in opstand moeten komen tegen de bestaande maatschappelijke verhoudingen. Als ik dan even inzoom op Dordrecht dan vrees ik ook dat er in de voorgestelde coalitie er wat al te veel stabiliteit en doorgaan op de bestaande weg plaats zal vinden. Wat hebben we de afgelopen jaren gezien? Een college dat vooral veel dure woningen wilde bouwen voor rijke inwoners, dat ook geniet van lokale lasten zonder veel moeite jaar in jaar uit de rioolheffing flink verhoogde, maar qua belasting, of de grote vastgoed ondernemers ontzag. We hebben weinig stappen gezien naar het terugdringen van autoverkeer en een groenere stad. Kortom, er is een heleboel waarin wij juist veel verandering in willen. Als ik dan ga kijken naar de voorgestelde coalitie van vier partijen dan zien we dat één partij afscheid neemt van het college en dat er een andere partij wordt binnengehaald. Een partij als GroenLinks, die mogelijkerwijze inderdaad een verandering zou kunnen bewerkstelligen. Een groot punt in de verkiezingscampagne was het punt van betaalbaar wonen. We zagen dat zelfs enkele van de coalitiepartijen en ook oppositiepartijen die er vroeger anders over dachten, hier inderdaad aandacht voor vroegen en dat we kunnen rekenen op een koersverandering. Ik ben erg benieuwd of die inderdaad plaats gaat vinden, maar dat zal moeten blijken uit het coalitieakkoord dat we gaan zien. In ieder geval stemt het mij niet gerust dat drie van de vier partijen die in het vorige college zaten gewoon weer doorgaan en dat je dus eigenlijk misschien wel een stabiele situatie krijgt en een evenwichtige situatie tussen oppositie en coalitie, maar binnen de coalitie is het toch vooral voortgaan op de bestaande weg, tenzij er inderdaad toch drastische inhoudelijke toegevingen worden gedaan aan GroenLinks. Wij hadden dan ook liever de VSP erbij gezien, is dat je een grotere kracht voor verandering in deze coalitie had gehad. U zult begrijpen dat, uit mijn woorden, dat ik toch ja, hoop dat er in ieder geval inhoudelijk toch een koersverandering plaats gaat vinden zoals die uit het coalitieakkoord zou moeten blijken. Dat het wat dat betreft inderdaad wel een voordeel is dat er een akkoord op hoofdlijnen komt, waar we als raad meer inbreng zullen hebben en waar ik hoop ook dat mensen in de stad kijken wat er in de raad gebeurt en als het nodig is in beweging zullen komen om daar de nodige verandering ook te helpen afdwingen en daar wou ik het bij laten. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de PVV, de heer Van Leeuwen. Gaat uw gang.

De heer Van Leeuwen: Ja, dank u wel, voorzitter. De PVV zal het kort houden. Allereerst dank aan de informateur. Eén van de adviezen die de informateur, die ik de informateur heb gegeven, is dat er gestreefd moet worden naar een coalitieakkoord op hoofdlijnen. Dat is dus ingewilligd. Dit geeft de raad meer de gelegenheid in positie te komen. Als niet elke punt of komma is dichtgetimmerd dan kunnen er meer inhoudelijke debatten ontstaan in de raad. Dat is goed voor de democratie en voor de herkenning van de inwoners en van de verschillende standpunten. Wel is dit niet alleen een kwestie van afspraak, maar ook een kwestie van cultuur. Een hoofdlijnenakkoord is goed, maar de praktijk zal uitwijzen of het nieuwe college ook een open en transparante houding zal hebben. In dit verband is het ook belangrijk hoe transparant het college zal zijn naar de inwoners over het beleid en dan bedoel ik niet alleen aan het begin van de collegeperiode, maar de gehele vier jaar. Voorzitter, ik wil mijn oordeel beperken over het voorstel van de informateur aangaande de partijen die in een nieuw college zouden kunnen komen met de opmerking dat ik het jammer vind dat in dit voorstel de VSP geen onderdeel gaat uitmaken van het nieuwe college. We zouden er geen moeite mee hebben om één van de voorgestelde vier partijen in te ruilen voor de VSP. Voor de PVV is het allerbelangrijkste welk beleid er zal worden ontwikkeld door het nieuwe college. Daarom nu enkele opmerkingen hierover. Waar moet het nieuwe college voor staan? Dus ik kijk nu even inhoudelijk naar het beleid van het nieuwe college. De PVV zal het nieuwe collegeakkoord en het collegebeleid naar dat punt beoordelen op een aantal thema's die voor onze partij belangrijk zijn. Dat zijn onder meer een hoger aantal woningen, sociale woningbouw en middenhuur, middenkoop. Geen hogere lasten voor de inwoners in Dordrecht, een goed sociaal beleid waarbij de armste inwoners niet zullen laten vallen. Een nieuw college zal naar alle waarschijnlijkheid kiezen voor micro-oplossingen voor de zogenaamde energietransitie in plaats van de hoofdzakelijk nationale oplossingen. We zullen het college beoordelen op zinnige en onzinnige maatregelen op dit dossier. In ieder geval willen wij dat de lasten voor de burger niet omhoog zullen gaan door deze energietransitie. Ook willen wij het nieuwe college beoordelen op transparantie en zijn wij van plan om binnen de kaders van de huidige wetten met een initiatiefvoorstel te komen waarbij inwoners een stem gaan krijgen als het gaat om grote projecten. Tot zover.

De voorzitter: Hartelijk dank, de heer Van Leeuwen. Dan gaan we naar mevrouw Pichel, tot slot, namens Forum voor Democratie. Gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het echt kort houden. Allereerst dank aan mevrouw Bouvy voor het prettige gesprek en haar inzet en dan toch nog één keer ten aanzien van het begrip stabiliteit, als je doet wat je altijd deed, krijg je wat je altijd had en dat gezegd hebbende wil ik vertrouwen uitspreken in de raadsleden van de partijen van de coalitie. Persoonlijk zie ik niet per se de partijen als stabiel, maar ik zie wel de raadsleden als stabiele volksvertegenwoordigers met de intentie om het optimale voor Dordrecht te bereiken. Wij van Forum voor Democratie hadden niet de illusie om onderdeel uit te maken van deze coalitie, dus in dat opzicht geen verontwaardiging. Ik

heb er vertrouwen in dat we op constructieve wijze de debatten kunnen voeren de komende raadsperiode. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan hebben we daarmee alle veertien partijen gehad met een duiding op het advies van de informateur. Ik kijk even rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Er is natuurlijk al veel gezegd, maar ik kijk even rond of daar behoefte aan is. Dat is niet het geval. Ja, dan constateer ik eigenlijk dat daarmee het advies van de informateur als agendapunt hier is afgerond en kunnen we eigenlijk door naar het volgende punt en dat ziet op de formatie.

3. Formatie

De voorzitter: Agendapunt 3. Nou, ik ga ervanuit dat een aantal partijen ook een voorstel zullen doen voor een formateur, maar ik wil eigenlijk gewoon de ronde weer opnieuw maken ten aanzien van dit punt. Ik begin bij de heer Burggraaf namens de VVD. Gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, het duidingsdebat heb ik mede namens GroenLinks het voorstel gedaan voor de informatiefase en de informateur en in het kader van de balans lijkt het mij goed als ik nu het woord aan GroenLinks geef om nader in te gaan hoe wij denken de formatie vorm te gaan geven.

De voorzitter: Dank en dat zal ik dan voor u doen. Gaat uw gang. Mevrouw Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Wat een samenwerking, hè. Dank u. Ja, bedankt. Nee, iedereen gehoord hebbende en dat gevoel hadden wij zelf ook bij mevrouw Bouvy als informateur, zouden we graag aan haar willen vragen ook verder te gaan als formateur en daarbij willen we graag Cees van Eijk, op dit moment wethouder voor GroenLinks in Amersfoort, ook vragen samen met mevrouw Bouvy die formatie te gaan leiden, zodat ook alle kleuren dadelijk in een hoofdlijnenakkoord goed vertegenwoordigd zijn.

De voorzitter: Hartelijk dank. Huidige wethouder in Amersfoort, voormalig wethouder in Utrecht. Ik kijk even rond of er behoefte is vanuit de raad om daar nog met elkaar over in gesprek te gaan of dat we dit voor nu voor kennisgeving aannemen. U mag er gerust wat op zeggen ter ondersteuning of juist niet. Ik nodig u uit. Als u niks zegt dan stemt u ermee in, zo werkt het een beetje. Mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Ja, ik had namelijk daarnet ook al wat over genoemd en als u dan uitnodigt tot blijdschap dan kan ik dat zeker delen rond dit besluit wat er nu voorgesteld wordt.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Zo niet, dan ... Ja, gaat uw gang, de heer Portier.

De heer Portier: Heel kort, want gezien de wens van deze vier partijen met elkaar samen verder te gaan, ja, is het logisch om twee formateurs te hebben van waarin beide

uitersten van de vertegenwoordigende partijen vertegenwoordigd zijn. Dus steun voor het voorstel.

De voorzitter: Waarbij ik ervan uit ga dat mevrouw Bouvy extra streng is voor de VVD en de heer Van Eijk extra streng voor GroenLinks. Zo stel ik me dat een beetje voor. We gaan even kijken of er nog anderen zijn die hier iets op willen zeggen. Zo niet, dan wil ik de twee formateurs heel veel succes wensen met hun klus. Een zware klus, tegelijkertijd ook een hele leuke klus om met de vier genoemde partijen tot een nieuwe coalitie en ook een nieuw college te komen. Mevrouw Bouvy-Koene en de heer Van Eijk, die zullen dus gezamenlijk de formatiefase trekken en de streefdatum om deze fase af te ronden, ik zeg er maar even bij streefdatum, maar wat ons betreft wel echt de bedoeling om hier ook wat voortvarendheid in te betrachten, dat is 10 mei met de installatie van nieuwe wethouders en tussentijds is er ook nog ruimte ingebouwd om desgewenst vanuit de formateurs een tussentijdse terugkoppeling te geven. Dat zou eventueel kunnen in de gemeenteraad van 19 april en uiteraard staat het ook aan de formateurs vrij om bijvoorbeeld anderszins schriftelijk of hoe dan ook tussentijds een update te geven. Ik zie nog een vraag van de heer Schalken, gaat uw gang.

De heer Schalken: Ja, voorzitter, in aanvulling op wat u aangeeft, we hebben vanuit Beter voor Dordt ook in de informatiefase aangegeven dat wat ons betreft zorgvuldigheid boven snelheid gaat en u geeft aan de streefdatum 10 mei, volgens mij. Wat u aangeeft, het regelmatig terugkoppelen, dat zullen we allemaal zeer op prijs stellen en zeker als het de wens is om breed de raad te betrekken bij de voortgang. Waarbij ook vanuit Beter voor Dordt aangegeven, we gaven in de eerste termijn ook aan, we zien ook wel de grote pragmatische verschillen, programmatische verschillen en zeker ook wat dat betreft en ook al kom je tot een hoofdlijnenakkoord. Ja, nogmaals, die zorgvuldigheid boven die snelheid.

De voorzitter: Dank.

4. Afsluiting

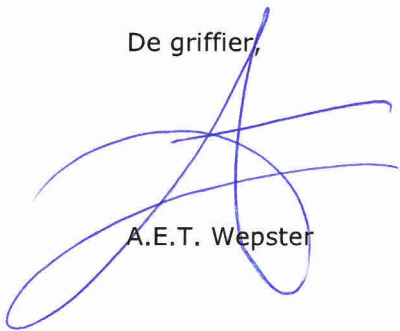
De voorzitter: Dan zou ik hiermee willen komen tot een afsluiting. Nogmaals dank aan de informateur voor haar advies en de toelichting en tot slot wijs ik u allemaal graag op het vervolg van het introductieprogramma, zeker voor de nieuwe raadsleden, maar eigenlijk voor iedereen erg interessant, vanaf vier uur op het stadskantoor. Dan heb ik nog één informatieve vraag, denk ik, van mevrouw Koene. Gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Ja, nou ja, heel flauw, maar ik bedoel ik dacht ik zag net bij de VNG namelijk iets voorbijkomen met betrekking tot de geheimhouding, dat daar iets in veranderd is en ik vroeg me af op welke zeer korte termijn wij hier meer duiding op krijgen wat het gaat inhouden. Want het zou betekenen dat het college zelf geheimhouding bijvoorbeeld ergens op kan leggen en dat de raad daar niet meer bij nodig is en dat vind ik een zorgelijke ontwikkeling, als ik het zo lees. Dus ik wil daar graag wat meer duiding op.

De voorzitter: Oké, maar die kan ik u nu niet geven, want dat is een beetje off topic, zeg ik dan maar even. Ben ik ook niet op voorbereid. Het is overigens al wel zo dat het college op dit moment ook geheimhouding kan opleggen, maar die moet dan door de raad worden bekrachtigd. Maar kijk, ik ben even benieuwd naar welke wijziging u precies verder verwijst, maar dat zullen we voor u uitzoeken en daar komen we dan later op terug. Goed. Hartelijk dank, allemaal. Ik sluit daarmee deze vergadering en wens iedereen heel veel succes vandaag en de komende weken. De vergadering is gesloten.

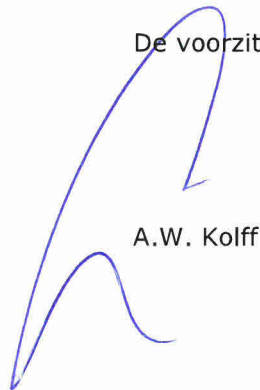
Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 19 april 2022.

De griffier,

A.E.T. Wepster

De voorzitter,

A.W. Kolff

